

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

სკოპინგის დასკვნა №69

27.12.2021

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: მეტალურგიული საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანი“, გარდაბნის რაიონი, სოფ. აღთაკლია;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: გარდაბნის მუნიციპალიტეტი, სოფ. აღთაკლია;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 29.09.2021;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენლის შესახებ: შპს „წარმოების ეკოლოგია“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ (ს/კ 416311707) მიერ წარმოდგენილია, გარდაბნის მუნიციპალიტეტში სოფ. აღთაკლიაში მეტალურგიული საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების სკოპინგის ანგარიში.

2015 წელს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ მეტალურგიული საწარმოს მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე, გაიცა №25 (02.06.2015) ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა, ხოლო „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის საფუძველზე, 2021 წლის 12 იანვარს, მარტივი ადმინისტრაციული წარმოების წესით გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება (ბრძანება N2-37).

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, მეტალურგიული საწარმო მდებარეობს გარდაბნის მუნიციპალიტეტში, სოფელ აღთაკლიაში, შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების 9000 მ² ფართობის მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 81.06.21.453). ტერიტორიის GPS კოორდინატებია: X = 500626.00 Y = 4604316.00. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ტერიტორიიდან უახლოესი მოსახლე დაშორებულია დაახლოებით 690 მეტრით. ობიექტიდან 860 მეტრში მიედინება მდინარე მტკვარი.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს ძირითადი დანადგარები უნდა ყოფილიყო 3 ცალი 3 ტ/სთ-ს წარმადობის ელექტრორკალური ლუმელები, თუმცა საწარმოში ელექტრორკალური ლუმელების დამონტაჟების ნაცვლად მოხდა 8 ცალი ინდუქციური ლუმელის დამონტაჟება. ლუმელების ჯამური წარმადობაა - 8.5 ტ/სთ-ში. საწარმოში თითოეული ლუმელის მუშაობის რეჟიმად განსაზღვრული იყო 3 334 სთ/წელიწადში (24 საათიანი, სამცვლიანი სამუშაო რეჟიმით) და წლიურად 30 000 ტონა ნადნობის მიღება. ხოლო ექსპლუატაციის პირობების შეცვლის შემდეგ თითოეული ლუმელის მუშაობის რეჟიმად დაიგეგმა 2 560 სთ/წელ (8 საათიანი, ერთცვლიანი სამუშაო რეჟიმით) და წლიურად 21 760 ტონა ნადნობის მიღება. სხვა სახის ტექნოლოგიური ცვლილებები საწარმოში არ განხორციელებულა.

სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ, 2020 წლის 27 ნოემბრიდან 11 დეკემბრის ჩათვლით განხორციელებულ იქნა შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანიზე“ 2015 წლის 02 ივნისს გაცემული №25 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული პირობებისა და გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესრულების მდგომარეობის გეგმიური შემოწმება. აღნიშნული შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ კომპანია საწარმოს ექსპლუატაციას არ ახორციელებდა გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ტექნოლოგიური სექმის, მონიტორინგის გეგმის, შემარბილებელი ღონისძიებების და რეკომენდაციების შესაბამისად. კერძოდ: კომპანიას არ ჰქონდა შემუშავებული და სამინისტროსთან შეთანხმებული „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი“; საწარმოში ნედლეულის მიღება არ ხორციელდებოდა რადიაციული და აფეთქებაუსაფრთხოების დამადასტურებელი თანმხლები დოკუმენტაციით; საჯარო უბანზე, ღია ცის ქვეშ, ხორციელდებოდა ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული ჯართის ავტოგენით დამუშავება, რაც იწვევდა დამაბინძურებელი ნივთიერებების აალებას და წვას, რომელიც შემდგომ წარმოადგენს არაორგანიზებულ გამოყოფის დამატებით წყაროს; საწარმოში არ იყო მოწყობილი სანიაღვრე-ფეკალური წყლების შემკრები სისტემა, შესაბამისი ბიოლოგიური გამწმენდი ნაგებობით; საწარმო არ იყო აღჭურვილი ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემით; საწარმოს ტერიტორიაზე არ იყო განთავსებული მეხამრიდები; კომპანიას არ ჰქონდა შემუშავებული და სამინისტროსთან შეთანხმებული ნარჩენების მართვის გეგმა; სახიფათო ნარჩენების დროებითი დასაწყობებისთვის, არ იყო გამოყოფილი შესაბამისად აღჭურვილი სათავსი. ამასთან, ნაცვლად გზმ-ის ანგარიშით გათვალისწინებული 3 ელექტრორკალური ღუმელისა დამონტაჟებული იყო და ფუნქციონირებდა 8 ერთეული ფოლადსადნობი ინდუქციური ღუმელი. შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ მიმართ 2021 წლის 27 იანვარს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 79⁸-ე მუხლის 1 ნაწილისა და 79⁷-ე მუხლის 1 ნაწილის შესაბამისად შედგა ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის შესახებ ოქმები №058910 და №058821. სასამართლომ, 2021 წლის 24 თებერვლის №4-33-21 დადგენილებით, შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანი“ სცნო ადმინისტრაციულ სამართალდამრღვევად და დააკისრა ჯარიმა ადმინისტრაციული სახდელის სახით. ამასთან, კომპანიის მიმართ 2021 წლის 22 ივლისს, შემუშავდა №001818 ადმინისტრაციული მიწერილობა, რომლის საფუძველზეც შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ დაევალა შეეჩერებინა იმ ღუმელების ფუნქციონირება, რომლებიც არ იყო განხილული გზმ-ის ანგარიშში (არ იყო გაცემული შესაბამისი გადაწყვეტილება) და არ განხორციელებინა საქმიანობა გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული სავალდებულო დოკუმენტის (აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის) გარეშე.

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სამინისტროს წარმომადგენლის მიერ საწარმოს ტერიტორიის დათვალიერების შედეგად გამოვლინდა, რომ ობიექტზე ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების ფარგლებში გათვალისწინებული ინდუქციური ღუმელები ჩართული იყო საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლში. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სამინისტროში წარმოდგენილი დოკუმენტაცია შემდგომი რეაგირების მიზნით გადაგზავნილ იქნა სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში.

სკოპინგის განცხადების თანახმად, შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ მეტალურგიული საწარმო ახორციელებს მეტალის ჯართის დამუშავებასა და მისგან პროდუქციის (არმატურა) მიღებას. საწარმოში წლიურად ხდება 21 760 ტონა არმატურის წარმოება. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, მოხმარებული ნედლეულის სახეობები და

რაოდენობები: 26100 ტ/წელ რკინის ჯართი; 288 ტ/წელ ჟანგბადი. ჟანგბადის შემოტანა ხორციელდება ქ. რუსთავის ტერიტორიაზე მოქმედი სხვა იურიდიული პირების ჟანგბადის საამქროდან. საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია შემდეგი შენობა-ნაგებობები: ადმინისტრაციულ-სამეურნეო შენობა, ფოლადსადნობი საამქრო, ფოლადსაგლინავი საამქრო, ნედლეულის დასაწყობების უბანი, მზა პროდუქციის საწყობი, ლაბორატორია, ტექნიკური წყლის ორი რეზერვუარი, ელექტროქვესადგური, ეზოს საპირფარეშო, დამხმარე მასალების საწყობი.

საწარმოში ლითონის ნაწარმის დამზადებისთვის გამოიყენება ინდუქციური ღუმელები, შესაბამისი ინფრასტრუქტურით. ინდუქციური ღუმელი წარმოადგენს ქვების ფორმის მეტალურგიულ ღუმელს, რომლის დანიშნულებაცაა ლითონის გაცხელება და დნობა. ღუმელი მოწყობილია ისე, რომ ელექტროენერგია მუშაობს ღუმელის შიდა სივრცეში. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ საწარმოს ტერიტორიაზე დამონტაჟებულია 8 ცალი (4 წყვილი) ინდუქციური ღუმელი, რომელთაგანაც 4 ცალი მუშაობს, ხოლო 4 მუდმივად სარემონტო რეჟიმშია და მათი რემონტის შემდგომ ხდება მომუშავე ღუმელების ჩანაცვლება, რომლებიც შემდგომ გადადის სარემონტო რეჟიმში. ინდუქციური ღუმელები კვირაში ერთხელ საჭიროებენ რემონტს. არსებული ინდუქციური ღუმელებიდან 6 ცალის (3 წყვილის) წარმადობაა 2 ტ/სთ-ში, ხოლო 2 ცალის (1 წყვილის) წარმადობაა 2.5 ტ/სთ-ში. გამოშვებული პროდუქცია წარმოადგენს მრგვალი ღეროს და არმატურული ღეროს 14 ნაირსახეობას, რომელთა დიამეტრებია: 10 მმ, 12 მმ, 14 მმ, 16 მმ, 18 მმ, 20 მმ. ღუმელში დნობა მიმდინარეობს დაახლოებით 1730°C გრადუსზე, ხოლო შემდგომ გამდნარი ფოლადი ისხმება ციხეში, რომლის საშუალებითაც მიეწოდება უწყვეტი ჩამოსხმის ხაზს, კვადრატული ნამზადის მისაღებად. სკოპინგის ანგარიშში ინფორმაცია სწარმოო ტექნოლოგიური ციკლის შესახებ საკმაოდ ზოგადი/არასრულია და ძირითადად მოიცავს საბაზო პროექტით (2015 წ) გათვალისწინებული ტექნოლოგიური ციკლის/სქემის აღწერას. გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი უნდა იყოს საწარმოს ტექნოლოგიური ციკლის/სქემის დეტალური და თანმიმდევრული აღწერა, ნედლეულის მიღებიდან - პროდუქციის დამზადებამდე.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია არაქმედების ალტერნატივა, სადნობი ღუმელის, მტვერგამწმენდი სისტემის ალტერნატიული ვარიანტები და ტექნოლოგიური ალტერნატივები. თუმცა, აღნიშნული ალტერნატივები სათანადოდ არ არის განხილული და დასაბუთებული, რაც გზშ-ის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში ინდუქციურ ღუმელებზე დამონტაჟებულია სახელოიანი ფილტრები, 99%-იანი მტვერდაჭერის ეფექტურობით, ხოლო ვინაიდან აღნიშნული სისტემა სხვა სისტემებთან შედარებით მაღალი ეფექტურობით გამოირჩევა, სხვა ალტერნატივების განხილვა არ მომხდარა.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, მეტალურგიული საწარმოს ელექტრომომარაგება ხორციელდება საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებული ქვესადგურიდან. სატრანსფორმატორო ელექტროქვესადგურიდან ელექტრული ენერგია მიეწოდება საპროექტო ტერიტორიაზე განთავსებულ ობიექტებს.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საწარმოში წყლის გამოყენება ხდება სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური დანიშნულებით. სასმელ-სამეურნეო, ტექნიკური და ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებით წყლით მომარაგება გათვალისწინებულია უახლოესი დასახლებიდან. ტექნოლოგიური წყლისა და სახანძრო წყლის შესანახად საწარმოს ტერიტორიაზე მოწყობილია შესაბამისი რეზერვუარები. სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის საჭირო წყლის ხარჯის წლიური რაოდენობა შეადგენს - 691.2 მ³-ს.

საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოიქმნება სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლები და სანიაღვრე წყლები. სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების წლიური ხარჯი შეადგენს 622.080 მ³-ს. აღნიშნული სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლების ჩაშვება ხორციელდება ბეტონის ამოსაწმენდ ორმოში, რომლის დაცლაც ხორციელდება პერიოდულად, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. სანიაღვრე წყლების (3094.2 მ³/წელ) ჩაშვება ხორციელდება სანიაღვრე არხში. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოო ტერიტორიიდან წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების დაბინძურების რისკი არ არსებობს, რადგან საწარმოო პროცესი მიმდინარეობს დახურულ შენობაში.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოო ტექნოლოგიაში გამოყენებული წყალი ბრუნვით სისტემაშია, ამდენად მათი ჩაშვება არ ხდება ზედაპირული წყლის ობიექტებში. სკოპინგის ანგარიშში დაზუსტებას საჭიროებს საწარმოო ტექნოლოგიაში წყლის გამოყენების საკითხი. ამასთან, დასაზუსტებელია საწარმოს წყალმომარაგების საკითხი, რომელთან დაკავშირებითაც საკონსულტაციო კომპანიის წარმომადგენელმა საჯარო განხილვაზე განმარტა, რომ წყალმომარაგება ხორციელდება მდინარიდან. თუმცა აღნიშნული ფაქტი და არც ამ მიზნით გამოყენებული მდინარის დასახელება სკოპინგის ანგარიშში არ ფიქსირდება.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია საქმიანობის განხორციელებით გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ. პროექტის სპეციფიკის გათვალისწინებით მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ზემოქმედება გარემოზე ძირითადად დაკავშირებული იქნება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან და ხმაურის გავრცელებასთან. მოსალოდნელი ზემოქმედების ეფექტური მართვის მიზნით მნიშვნელოვანია გზმ-ის ეტაპზე განისაზღვროს სათანადო გარემოსდაცვითი, მათ შორის შემარბილებელი, ღონისძიებები.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოს ფუნქციონირებისას გაფრქვეული ჰაერის ძირითადი დამაბინძურებელი ნივთიერებებია: არაორგანული მტვერი, მანგანუმის დიოქსიდი, რკინის ოქსიდები, ტყვია, კადმიუმი, ვერცხლისწყალი, დარიშხანი, ქრომი, სპილენძი, ნიკელი, თუთია, აზოტის ორჟანგი და ნახშირორჟანგი. გარემოს დაბინძურების წყაროებია: ინდუქციური ღუმელების გაფრქვევის ერთიანი მილი, უწყვეტი ჩამოსხმის დანადგარი, საგლინავი დგანი, ჯართის მილებისა და დამუშავების უბანი.

დაგეგმილი საქმიანობა დაკავშირებულია ხმაურის წარმოქმნასა და გავრცელებასთან. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოში დამონტაჟებული დანადგარების გამწოვი სისტემების, ტერიტორიაზე მოძრავი სატვირთო ავტომანქანების, ავტოდამტვირთველის და სხვა მოწყობილობების მიერ გამოწვეული ხმაურის დონე შეადგენს 95 დბა-ს. დოკუმენტის თანახმად, ხმაურის დონე საწარმოდან 100 მეტრში ნორმაზე ნაკლებია როგორც დღის, ასევე ღამის საათებისათვის. შესაბამისად, უახლოეს მოსახლემდე მანძილის გათვალისწინებით (690 მ) ხმაურის დონე არ იქნება მნიშვნელოვანი.

სკოპინგის ანგარიშში განხილულია საწარმოს ექსპლუატაციისას მოსალოდნელი კუმულაციური ზემოქმედების საკითხები. სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საწარმოს შემოგარენში არსებობს მაღალი ხმაურის გამომწვევი საწარმოები, თუმცა უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან მნიშვნელოვან კუმულაციურ ზემოქმედებასა და ხმაურის დასაშვებ ნორმებზე გადაჭარბებას ადგილი არ ექნება. დოკუმენტის თანახმად, საწარმოს განთავსების ადგილიდან უახლოესი მეტალურგიული საწარმოები (რუსთავის მეტალურგიული ქარხანა, შპს „ჯეოსთილის“ მეტალურგიული საწარმო და სხვა) დაშორებულია დაახლოებით 7 კმ-ით, შესაბამისად, მეტალურგიულ წარმოებასთან დაკავშირებული მავნე ფაქტორების კუმულაციური ზემოქმედების რისკი მინიმალურია.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, კომპანიის საქმიანობის განხორციელების პროცესში მოსალოდნელია, როგორც არასახიფათო, ისევე სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. სახიფათო ნარჩენების დროებითი დასაწყობებისთვის, საწარმოს შენობის ფარგლებში გამოიყოფა შესაბამისად აღჭურვილი სათავსო. სახიფათო ნარჩენები შემდგომი მართვისთვის გადაეცემა შპს „სანიტარს“. საყოფაცხოვრებო ნარჩენები, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე, საწარმოს ტერიტორიიდან გატანილი იქნება ქ. რუსთავის დასუფთავების სამსახურის მიერ და განთავსდება ნაგავსაყრელზე. ფოლადის სადნობი და საგლინავი საამქროების მუშაობის შედეგად წარმოიქმნება საწარმოო ნარჩენები, წიდისა და ხენჯის სახით. აღნიშნული ნარჩენების დროებითი დასაწყობება გათვალისწინებულია საწარმოს ტერიტორიაზე, სპეციალურად გამოყოფილ მოედანზე, რომელზეც მოწყობილი იქნება მყარი საფარი, ხოლო პერიმეტრზე მოეწყობა წყალამრიდი არხები. წიდის და ხენჯის საბოლოო განთავსება, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე, გათვალისწინებულია ქ. რუსთავის სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონზე. ნარჩენების განთავსების მოედანზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლები ჩართული იქნება საწარმოს სანიაღვრე კანალიზაციის სისტემაში. საწარმოს აირგამწმენდ სისტემის ბუნკერიდან მტვრის ჩამოცლა მოხდება დიდი მოცულობის ბიგბეგებში და დროებით დასაწყობდება საწარმოს ტერიტორიაზე, საიდანაც შემდგომ, დაგროვების მიხედვით, გატანილი იქნება ქ. რუსთავის სამშენებლო ნარჩენების ან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების პოლიგონზე, შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე. სულ წლის განმავლობაში პოლიგონებზე განთავსებული იქნება საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში წარმოქმნილი 5.293 ტ საწარმოო ნარჩენი.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვეისბუქ-გვერდზე და ინფორმაცია გაეგზავნა ცენტრის ყველა გამომწერს ელ. ფოსტის მეშვეობით. გარდაბნის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე და ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებში. ზემოაღნიშნული პროექტის სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2021 წლის 25 ოქტომბერს 15:00 საათზე, სოფ. ალთაკლიას ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელი, შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენის“ წარმომადგენლები, ადგილობრივი მოსახლეობა, ასევე სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელი საკონსულტაციო კომპანიის წარმომადგენელი. საჯარო განხილვაზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან დაისვა პროექტთან დაკავშირებული კითხვები. კითხვები ეხებოდა პროექტით გათვალისწინებულ ღუმელების საკითხს, რაზეც საკონსულტაციო კომპანიის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ გზშ-ის ანგარიშში, რომელზეც გაიცა შესაბამისი გადაწყვეტილება, შეცდომით იყო წარმოდგენილი საპროექტო ღუმელების საკითხი და ინდუქციური ღუმელების ნაცვლად მოცემული იყო ელექტრორკალური ღუმელები, თუმცა პროექტის განხორციელებისას ობიექტზე დამონტაჟებული იქნა ინდუქციური ღუმელები, შესაბამისად, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტის ფარგლებში დამატებითი ღუმელების მონტაჟი დაგეგმილი არ არის. დამსწრე საზოგადოების წარმომადგენელთა კითხვები აგრეთვე ეხებოდა ობიექტის წყალმომარაგებისა და საწარმოში არსებული მტვერდამჭერი ფილტრების საკითხს. კომპანიის წარმომადგენელმა აღნიშნა, რომ ობიექტზე ფილტრების შეცვლა განხორციელდა გასულ წელს. ხოლო წყალმომარაგებასთან დაკავშირებით საკონსულტაციო კომპანიის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ სასმელ-სამეურნეო მიზნით წყალმომარაგება ხორციელდება არსებული

წყალმომარაგების ქსელიდან, საწარმოო მიზნით წყალაღება ხორციელდება მდინარიდან, ხოლო სამეურნეო-ჩამდინარე წყლების ჩადინება ხდება ბეტონის ორმოში, რომელიც პერიოდულად იწმინდება ხელშეკრულების საფუძველზე. დამსწრე საზოგადოებამ იკითხა დასაქმებულია თუ არა საწარმოში ადგილობრივი მოსახლეობა, რაზეც კომპანიის წარმომადგენელმა დადებითი პასუხი გასცა. საზოგადოება აგრეთვე დაინტერესდა, კომპანიის სოციალური პასუხისმგებლობის საკითხით და ადგილობრივ ინიციატივებში ხელშეწყობის შესაძლებლობით, რაზეც კომპანიის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ საკითხი კომპანიის დირექციასთან საჭიროებს შეთანხმებას.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით სამინისტროში წერილობითი შენიშვნები/მოსაზრებები არ დაფიქსირებულა.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია, ხოლო ჩატარებული კვლევითი სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედების სახეები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;

2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;

3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;

3.2 გზშ-ის ანგარიში წარმოდგენილი უნდა იქნეს ადგილზე არსებული ფაქტობრივი მდგომარეობის გათვალისწინებით, სადაც შეფასებული და გაანალიზებული იქნება საწარმოს ტერიტორიაზე ამჟამად არსებული მდგომარეობა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი ზემოქმედების სახეები, შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;

4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის (მეტალურგიული საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების დეტალური) აღწერა და საჭიროების დასაბუთება;
- საწარმოში საბაზო პროექტით (2015 წ) გათვალისწინებული და არსებული (მიმდინარე) საქმიანობის დეტალური აღწერა;

- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, შესაბამისი დასაბუთებით მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები, და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივები. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული ობიექტის ტექნოლოგიური ალტერნატივების, მათ შორის სადნობი ღუმელის და მტვერგამწმენდი სისტემის შერჩეული ალტერნატივის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები;
- საქმიანობის განხორციელების ადგილის აღწერა, მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო კოდი, SHP ფაილები და GPS კოორდინატები;
- საწარმოს გენერალური გეგმა, შესაბამისი ექსპლიკაციით;
- საწარმოს განთავსების ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა);
- საპროექტო ტერიტორიიდან (საწარმოს თითოეული ობიექტიდან და საამქროდან) დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე, დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), ზედაპირული წყლის ობიექტამდე, და მსგავსი პროფილის საწარმომდე;
- ინფორმაცია 500 მ რადიუსის საზღვრებში არსებული ნებისმიერი ტიპის საწარმოს და წარმოების შესახებ, მანძილების მითითებით;
- საწარმოს განთავსების ადგილის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
- საწარმოს ტერიტორიაზე უკვე არსებული და მოსაწყობი ობიექტების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- საწარმოს დანადგარების, ტექნოლოგიური მოწყობილობებისა და ტექნოლოგიური უბნების (მათ შორის ჯართის მიღება-დამუშავების, საღუმელე, სხმულეების ჩამოსასხმელი და სხვ უბანების) დეტალური აღწერა, თითოეული საწარმოო ობიექტის/უბნის ტექნიკური პარამეტრებისა და ტექნოლოგიური სქემების მითითებით;
- ინფორმაცია საწარმოო ტერიტორიაზე არსებული ქვესადგურის შესახებ;
- საწარმოს წარმადობა და ფიზიკური მახასიათებლები. ამასთან, საწარმოო დანადგარების, ტექნოლოგიურ პროცესში გამოსაყენებელი საშუალებების და მოწყობილობების, მათ შორის ღუმელების პარამეტრები, სიმძლავრე და წარმადობა;
- საწარმოს მუშაობის გრაფიკის/რეჟიმის შესახებ ინფორმაცია;
- საწარმოში მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესის აღწერა, შესაბამისი თანმიმდევრობით. დეტალურად იქნეს წარმოდგენილი საწარმოო ობიექტის ტექნოლოგიური სქემა/ციკლი, ნედლეულის შემოტანიდან-პროდუქციის მიღებამდე;
- ინფორმაცია მიღებული პროდუქციისა და მისი დროებითი განთავსების, შემდგომი რეალიზაციის შესახებ;
- ჯართის განთავსების უბანზე ჯართის წინასწარი დახარისხება/განცალკევების საკითხების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, მათ შორის ჯართის მომზადების და ღუმელებში ჩატვირთვის პროცესის აღწერა. ამასთან, გზშ-ის ანგარიშში მოცემული უნდა იყოს ნავთობპროდუქტებით ან სხვა სახიფათო ნივთიერებებით

დაბინძურებული ჯართის საწარმოში მოხვედრის შემთხვევაში რა სახის ღონისძიებები იქნება გატარებული კომპანიის მიერ (დაბინძურებული ჯართის შემდგომი მართვის ღონისძიებები);

- ინფორმაცია ჯართის ჭრის/დამუშავების შერჩეული მეთოდის შესახებ. ამასთან მოცემული უნდა იყოს ინფორმაცია შერჩეული მეთოდით გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ. შერჩეული მეთოდის უპირატესობების შესახებ ინფორმაცია, გარემოსდაცვითი კუთხით;
- დეტალური ინფორმაცია ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების პრევენციის მიზნით გათვალისწინებული გამწმენდი აპარატების (ტექნიკური პარამეტრებისა და ეფექტურობის შესახებ) შესახებ. ამასთან, ინფორმაცია სახელოებიანი ფილტრების პერიოდული გამოცვლის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოში ნედლეულის მიღების/მომარაგებისა, რაოდენობისა და დასაწყობების პირობების შესახებ, დასაწყობების ადგილის მითითებით. ამასთან, მნიშვნელოვანია დეტალურად იქნეს განხილული საწარმოს ჟანგბადით მომარაგების საკითხი;
- ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების მარშრუტების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (რუკაზე ჩვენებით, სქემატური ნახაზებით). მათ შორის, წარმოდგენილი უნდა იყოს ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი, ნედლეულის/პროდუქციის შემოტანის და გატანის პროცედურების სიხშირის მითითებით. ამასთან, მნიშვნელოვანია გათვალისწინებულ იქნეს დასახლებულ პუნქტ(ებ)ში გადაადგილების შესაბამისი პირობები, მაგ: დაბალი სიჩქარე, სამომრავო გზის მორწყვა, ძარის გადახურვა, ღამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის შემოზიდვა/გაზიდვის) გადაადგილების აკრძალვის საკითხები;
- გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების შესახებ მუნიციპალიტეტთან შეთანხმების/კომუნიკაციის ამსახველი ინფორმაცია;
- დეტალური ინფორმაცია წარმოქმნილი წიდის რაოდენობის, წიდის ლაბორატორიული კვლევის შედეგების, დროებითი დასაწყობების ადგილის, დასაწყობების პირობებისა და შემდგომი მართვის ღონისძიებების შესახებ, კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით;
- სკოპინგის ანგარიშის თანახმად წიდის საბოლოო განთავსება დაგეგმილია ქ. რუსთავის „სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონზე“. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი იქნეს აღნიშნული ობიექტის (სამშენებლო ნარჩენების პოლიგონი) შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის ობიექტის ოპერატორ კომპანიასთან წიდის განთავსების შესახებ შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- დეტალური ინფორმაცია აირმტვერდამჭერი მოწყობილობის მიერ დაჭერილი მტვრის და გამოცვლილი სახელოებიანი ფილტრების მართვის შესახებ;
- საწარმოში დასამუშავებელი ნარჩენების შესახებ ინფორმაცია - მათი კოდები და დასახელება „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილებით დამტკიცებული ნარჩენების ნუსხის მიხედვით და რაოდენობა;
- დასამუშავებელი ნარჩენების რაოდენობა და წარმოშობა;

- ნარჩენების დამუშავების აღდგენის ან განთავსების ოპერაციების კოდები და აღწერილობა, „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ I ან II დანართის შესაბამისად;
- საქმიანობის შედეგად მოსალოდნელი ნარჩენების (წიდა, ხენჯი, მტვერი და სხვა) რაოდენობები, სახეობები, კოდი და დასახელება, სახიფათობის მახასიათებლები და მათი შემდგომი მართვის ღონისძიებები ნარჩენების მართვის კოდექსისა და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;
- საწარმოს სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- საწარმოს ტექნიკური და საწარმოო დანიშნულებით წყალმომარაგების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- **დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია საწარმოო ტექნოლოგიურ ციკლში წყლის გამოყენების, მათ შორის ბრუნვითი წყალმოხმარების შესახებ ინფორმაცია;**
- საწარმოს ტერიტორიაზე ჩამდინარე (საწარმოო, სამეურნეო-ფეკალური) წყლების მართვის საკითხები;
- საპროექტო ტერიტორიაზე და ტექნოლოგიურ უბნებზე, მათ შორის წიდის განთავსებისა და ჯართის მიღება-დამუშავების უბნებზე, წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (შესაბამისი სქემატური ნახაზების მითითებით);
- საწარმოს სახანძრო უსაფრთხოების საკითხები, ასევე ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების აღწერა და სახანძრო სისტემის მოწყობის შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის ფარგლებში გამწვანების ზოლის არსებობის ან/და მოწყობის შესახებ;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, მათ შორის დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილი, ასევე პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ ინფორმაცია.

5. პროექტის ფარგლებში გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის:

- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, სადაც მოცემული უნდა იყოს:
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები (გენ-გეგმაზე მითითებით), გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში;
 - ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის გეგმა, სადაც, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული გაზომვებით მონიტორინგის საკითხები (სიხშირის და კოორდინატების/საკონტროლო წერტილების მითითებით). მათ შორის, გათვალისწინებული უნდა იყოს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის თვითმონიტორინგის წარმოება უწყვეტი ინსტრუმენტული მეთოდით. თვითმონიტორინგისთვის შერჩეული მეთოდის/ხელსაწყო და სტანდარტის შესახებ ინფორმაციის მითითებით;

- დეტალური ინფორმაცია ჰაერგამწმენდი/აირმტვერდამჭერი სისტემის შესახებ (საპასპორტო მონაცემები; ეფექტურობის დამადასტურებელი დეტალური მონაცემები);
- გზმ-ის ანგარიშში თან უნდა დაერთოს ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- პროექტის ფარგლებში ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება (ხმაურის ყველა წყაროს გენ-გეგმაზე დატანით), შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის საკითხების მითითებით;
- საწარმოში არსებული დანადგარების მიერ წარმოქმნილი ვიბრაციის გავრცელების მაჩვენებელი და მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება;
- საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების გათვალისწინებით, კუმულაციური ზემოქმედების შედეგების შეფასება საქმიანობის განხორციელების ზონაში (500 მ) არსებული საწარმოების ემისიების (ატმოსფერული ჰაერი, ხმაური და სხვა) გათვალისწინებით და შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები მათ შორის, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის შემცირების კუთხით საუკეთესო ალტერნატივების დეტალური დასაბუთება;
- ნედლეულისა და პროდუქციის ტრანსპორტირების შედეგად გარემოს შესაძლო დაბინძურების და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია (მათ შორის ტრანსპორტირებისთვის გამოყენებული გზების მორწყვის საკითხი);
- ზემოქმედება სატრანსპორტო ნაკადებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ნიადაგზე/გრუნტის ხარისხზე, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ზემოქმედების შეფასება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედების შეფასება ზედაპირული წყლის ობექტზე, შესაძლო დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება, შესაბამისი შემარბილებელი და პრევენციული ღონისძიებების მითითებით. მათ შორის, ნარჩენების მართვის გეგმა;
- მნიშვნელოვანია გზმ-ის ანგარიშში დეტალურად იქნეს ასახული პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ასევე განსაზღვრული იყოს ადამიანის ჯანმრთელობასთან, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ბიოლოგიურ გარემოზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ყველა შესაძლო დაბინძურების შეფასება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;

- გარემოზე შეუქცევი ზემოქმედების შეფასება და მისი აუცილებლობის დასაბუთება;
- საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში გარემოს პირვანდელ მდგომარეობამდე აღდგენის შესახებ ინფორმაცია;
- საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის შემაჯამებელი გეგმა (საკონტროლო წერტილების და სიხშირის მითითებით);
- საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მათ მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები.

6. შენიშვნები/საკითხები, რომლიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ანგარიშში:

- გზშ-ის ანგარიშში ასახული უნდა იყოს 2015 წლის 02 ივნისს გაცემული №25 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით გათვალისწინებული პირობებისა და გარემოს დაცვის სფეროში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ნორმების შესრულებასთან დაკავშირებული საკითხები (განხილული იქნეს ექსპერტიზის დასკვნით განსაზღვრული თითოეული პირობის შესრულების საკითხი/ანალიზი);
- საწარმოში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ ჩატარებული გეგმიური-არაგეგმიური შემოწმებების, გამოვლენილი დარღვევების და მათი აღმოფხვრისთვის სამინისტროს მიერ განსაზღვრული ქმედებების/გონივრული ვადების შესახებ ინფორმაცია. ზემოაღნიშნული წარმოდგენილი უნდა იქნეს ერთიანი ცხრილის სახით, სადაც გამოვლენილი დარღვევების, კონკრეტული ქმედებების და შესაბამისი გონივრული ვადების გარდა მნიშვნელოვანია, საწარმოს შესაძლებლობებიდან გამომდინარე, მითითებული იყოს განსაზღვრულ ვადებში დარღვევების აღმოფხვრამდე შესასრულებელი მოკლევადიანი და გრძელვადიანი გარემოსდაცვითი ღონისძიებების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- არსებული რეალობის გათვალისწინებით მიმდინარე საქმიანობის და ტექნოლოგიური უზნების შესახებ ერთიან, დეტალურ ინფორმაციას და შეფასებას;
- ვინაიდან, პროექტის ფარგლებში შეიცვალა საწარმოს ტექნოლოგიური დანადგარები და წარმადობა გზშ-ის ანგარიშში მითითებული უნდა იყოს მოთხოვნა N25 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნისა და შესაბამისი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების ძალადაკარგულად გამოცხადებასთან დაკავშირებით;
- დოკუმენტში არაქმედების ალტერნატივად განხილულია „საწარმოს მოწყობაზე უარის თქმა და პროექტის განუხორციელებლობა“. ვინაიდან შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ მეტალურგიულ საწარმოზე გაცემულია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება, საწარმო უკვე მოწყობილია და ფუნქციონირებს, ხოლო სკოპინგის ანგარიში წარმოდგენილია არსებული საწარმოს ექსპლუატაციის

პირობების ცვლილებაზე, „საწარმოს მოწყობაზე უარის თქმა“ არ შეიძლება განხილულ იქნეს, როგორც არაქმედების ალტერნატივა. შესაბამისად, აღნიშნული საკითხი გათვალისწინებული უნდა იყოს გზშ-ის ანგარიშის სამინისტროში წარმოდგენისას;

- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილ უნდა იქნეს პროექტის განხორციელებით მოსალოდნელი სოციალურ-ეკონომიკური სარგებლისა და გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შედარებითი ანალიზი. წარმოდგენილ იქნეს გარემოზე მიყენებული ზიანისა და ეკონომიკურ-სოციალური სარგებლის ბალანსის შესახებ ინფორმაცია;
- გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი იქნეს არაორგანიზებული გაფრქვევის წყაროების მართვის საკითხების დეტალური აღწერა;
- გზშ-ის ანგარიშში საწარმოს ტერიტორიიდან მანძილი უახლოეს მოსახლემდე წარმოდგენილი უნდა იყოს არა გენერალური გეგმის მიხედვით, არამედ ფაქტობრივად, ადგილზე არსებული უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან (მიახლ. 690 მეტრი) დაცილებების მანძილის გათვალისწინებით და შესაბამისად, ზემოქმედების შეფასება განხორციელდეს აღნიშნული მანძილის გათვალისწინებით;
- სკოპინგის ანგარიშში ჯართის ღია უბანზე დამუშავების დროს, აალების საწინააღმდეგო პრევენციული ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია საჭიროებს დაზუსტებას; ასევე არ არის მოცემული ინფორმაცია ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული ჯართის შემდგომი მართვის ღონისძიებებზე;
- ინფორმაცია საწარმოში მიღებული ჯართის ფეთქებადსამიშრობაზე, დაბინძურებაზე შემოწმების (ვიზუალური ინსპექტირების) შესახებ;
- სკოპინგის ანგარიშში არ არის სათანადოდ წარმოდგენილი და გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს საწარმოო ტექნოლოგიური ციკლის შემადგენელი უბნების, მათ შორის ჯართის დამუშავების უბნის, შესახებ ინფორმაცია (მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესის აღწერით);
- გზშ-ის ეტაპზე დეტალურად უნდა იქნეს წარმოდგენილი წარმოქნილი საწარმოო ნარჩენის, მათ შორის წიდის, მართვის საკითხები;
- **გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად, ერთიანი ცხრილის სახით. გზშ-ის ანგარიშში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით**

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „რუსთავი სთილ კორპორეიშენ კომპანის“ მიერ წარმოდგენილ, გარდაბნის მუნიციპალიტეტში, ს. აღთაკლიაში მეტალურგიული საწარმოს ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიშში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი, შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.

